

13.11.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@minedu.fi

Viite: OKM097:00/2014

Ammattiliitto Pron lausunto koskien hallituksen esitystä laiksi koulutuksen rahoituksesta

Lausunnon keskeinen sisältö:

- Koulutuksen laatu ei saa heikentyä rahoitusperiaatteiden muuttuessa.
- Koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnin tulee perustua työelämän arvioon siitä, miten hyvin tutkinnon kautta hankittu osaaminen todellisuudessa vastaa työelämän osaamistarpeisiin.
- Työelämän kannalta strategisesti merkittävien ja työllistävien alojen koulutus on turvattava valtion erillisrahoituksella.
- Ammatillista perus- ja lisäkoulutusta tulee kehittää entistä tiiviimmässä yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa.

Ammattiliitto Pro kannattaa rahoitusperiaatteiden muuttamista toiminnan tuloksellisuutta painottavaan suuntaan. Linjaus vahvistaa koulutuksen tehtävää tuottaa osaavaa työvoimaa työelämän eri toimialoille. Voimassa olevan rahoitusjärjestelmän heikkoutena on muun muassa se, ettei järjestelmä kannusta ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjiä ohjaamaan tutkinnon suorittajaa suoraan tutkintotilaisuuksiin ilman valmistavaa koulutusta silloin kun se tutkinnon suorittajan kannalta olisi perusteltua.

Tavoite siitä, että vaikuttavuusrahoitus ohjaisi kohdentamaan koulutustarjontaa työelämän osaamistarpeiden mukaisesti ja työllistävälle aloille on oikeansuuntainen, mutta aiotut vaikuttavuuden mittarit ovat riittämättömät. **Työelämän näkökulmasta koulutuksen vaikuttavuuden arvioinnissa tulisi arvioida sitä, miten hyvin tutkinnon kautta hankittu osaaminen vastaa todellisuudessa työelämän osaamistarpeisiin.** Esimerkiksi työelämäpalautteen puuttuminen ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen vaikuttavuusrahoituksen perusteista on erittäin vakava puute. Opiskelijoilta kerättävä työelämäpalautte ei anna kokonaiskuvaa koulutuksen järjestäjän onnistumisesta tuottaa työelämässä tarvittavaa osaamista.

Pro näkee uudessa rahoitusmallissa uhkaksi sen, että hankalassa taloustilanteessa toiminnan tuloksellisuudesta palkitseminen ohjaa koulutuksen järjestäjiä tinkimään opetuksen laadusta. Rahoituksen uudistaminen on osa koko ammatillisen koulutuksen mittavaa uudistamisprosessia, ja tässä kokonaisuudessa tavoiteltavien muutosten toteutumista on mahdotonta ennustaa. **Työelämän kannalta on tärkeää, että kaikki koulutusjärjestelmän kehittämiseen liittyvät toimenpiteet tähtäävät jatkuvaan koulutuksen laadun parantamiseen. Hallituksen tavoittelemaa kasvua ja työllisyyttä ei synny ilman osaamista.**

Erityisen huolensa Ammattiliitto Pro esittää sen johdosta, ettei vaikuttavuusrahoitus yksistään riitä varmistamaan työvoiman saatavuutta sellaisille erikoisaloille, joiden koulutuksen järjestäminen edellyttää erityisjärjestelyitä kuten kalliita opetustiloja tai -välineitä. Esimerkiksi materiaalitekniikan ja laboratorioalan koulutusta on karsittu merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana huolimatta siitä, että näiden alojen tulevaisuudennäkymät ovat suotuisat myös työllistävyyden kannalta. **Pro esittää, että**

13.11.2014

elinkeinoelämän kannalta strategisesti merkittävillä ja työllistävillä toimialoille suunnattu koulutus turvataan valtion erillisrahoituksella. Lisäksi Pro esittää, että koulutustoimikuntien tehtäviä laajennetaan siten, että ne veloitetaan antamaan lausunto kun koulutusohjelmia ollaan lakkauttamassa tai uusia käynnistämässä.

Aikuiskoulutuksen rahoituksen kokonaisuuteen liittyen Ammattiliitto Pro pitää erittäin huolestuttavana aikuiskoulutuksen rahoitukseen tehtyjä leikkauksia. Työelämän osaamisvaatimukset kasvavat ja tulevaisuudessa oman osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen tulee olemaan yhä merkittävämpi osa henkilökohtaisen työmarkkinakelpoisuuden ja -kilpailukyvyyn edistämistä. Siitä huolimatta aikuisväestön koulutukseen osallistuminen on vähentynyt koko 2000-luvun ajan. **Ammatillisen aikuiskoulutuksen tulee tarjota koko työikäiselle väestölle joustavia mahdollisuuksia oman osaamisen kehittämiseen ja koulutusta tulee kehittää jatkossa entistä tiiviimmässä yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa.**

Jorma Malinen
puheenjohtaja
Ammattiliitto Pro

Anssi Vuorio
johtaja
Ammattiliitto Pro

Lisätietoja:
Riina Nousiainen, koulutuspoliittinen asiantuntija
riina.nousiainen@proliitto.fi, puhelin 050 3106056